

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/34/2013
Identifikačné číslo spisu:	4010200016
Dátum vydania rozhodnutia:	15.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:4010200016.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci žalobkyne: Z.Y., ako zákonná zástupkyňa (matka) maloletého M.Y., nar. XX. Z. XXXX, občana Slovenskej republiky, obaja bytom K. Y., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Špitálska č. 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 27. marca 2013 č. k. 15S/1/2010-123, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 27. marca 2013 č. k. 15S/1/2010-123 p o t v r d z u j e.

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: AN/2009/01323/Ma z 09.11.2009 (č.l. 15) žalovaný ako odvolací správny orgán podľa § 4 ods. 6 písm. c) zákona č. 453/2003 Z.z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v zmysle § 51 písm. b) a § 66 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 447/2008 Z.z.“) a § 59 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (Správny poriadok) potvrdil odvolaním napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch, pracovisko Šurany č.: 2009/02718/016726 z 30.06.2009 vo veci odňatia peňažného príspevku žalobkyni na opatrovanie mal. M.Y. vo výške 248,98 € mesačne s účinnosťou od 30.06.2009 a jeho výplatu zastavil od 01.07.2009.

Podľa § 51 písm. b) zákona č. 447/2008 Z.z. v znení účinnom ku dňu odňatia príspevku Ústredie

vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu, v ktorých v prvom stupni koná a rozhoduje úrad.

Podľa § 66 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. v hore účinnom znení peňažné príspevky na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia a peňažný príspevok za opatrovanie poskytované podľa zákona účinného do 31. decembra 2008 sa považujú za peňažné príspevky na kompenzáciu podľa zákona účinného od 1. januára 2009.

2. Žalovaný vychádzal po preskúmaní kompletnej spisovej dokumentácie z nasledovného skutkového stavu. Žalobkyni bol poskytovaný peňažný príspevok na opatrovanie s účinnosťou od 01.03.2008, naposledy vo výške 248,98 € mesačne.

Na základe stanovenej kontroly bol dňa 26.06.2009 vydaný komplexný posudok prvostupňového orgánu č. 2009/46891, podľa ktorého miera funkčnej poruchy mal. M.Y. je 50% (viď príloha č. 3 kapitola II., bod 10, písm. b) k zák. č. 447/2008 Z.z.) a považuje sa za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím.

3. V uvedenom posudku bolo ďalej konštatované, že základné životné potreby, úkony osobnej potreby a práce spojené s prevádzkou domácnosti zabezpečujú pre maloletého jeho rodičia. Matka mu venuje zvýšenú starostlivosť, vyžaduje starostlivosť ako iná fyzická osoba v jeho veku, pričom stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby je III. s počtom dosiahnutých bodov 70.

Na základe týchto skutočností bol v uvedenom posudku vyslovený záver, že menovaný nemá porušený pohybový aparát ani poruchy kontinencie a tiež nie je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Preto mu peňažný príspevok na opatrovanie nebol v komplexnom posudku navrhnutý.

4. Žalovaný tiež pri svojom rozhodovaní zohľadnil účinky prechodného ustanovenia § 66 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z., podľa ktorého peňažný príspevok za opatrovanie poskytovaný podľa zákona účinného do 31.12.2008 sa považuje za peňažný príspevok na kompenzáciu podľa zákona účinného od 01.01.2009.

5. V odvolacom správnom konaní bol vydaný komplexný posudok č. AN/2009/01367/OK. V ňom bolo konštatované, že maloletý vie prekonávať bytové bariéry, vyžaduje pomoc pri príprave jedla, zistení záručnej doby jedla, celkovom kúpeľi, orientácii v prostredí, v cestnej premávke a dodržiavaní liečebného režimu. Posudkový lekár prehodnotil pôvodne stanovený stupeň III. na II. stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby na základe dosiahnutých 90 bodov (určeného podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách).

Podľa žalovaného posudkovému lekárovi z príslušnej zdravotnej dokumentácie nevyplynula odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby pri žiadnom z úkonov vyprázdňovania hrubého čreva, osobnej hygieny, obliekania, vyzliekania, zmeny polohy, sedenia, státia a pri dohľade.

6. Na uvedenom základe ako aj s prihliadnutím na ustanovenia § 39 ods. 1, § 40 ods. 1 a § 45 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z. žalovaný konštatoval, že napriek jeho odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby pri určitých sebaobslužných činnostiach a pri úkonoch starostlivosti o domácnosť v súlade s lekárskeym posudkom, nie je v zmysle § 14 ods. 4 zák. č. 447/2008 Z.z. odkázaný na opatrovanie.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

7. Proti tomuto rozhodnutiu pôvodne označení žalobcovia 1/ a 2/ podali na Krajský súd v Nitre žalobu zo dňa 07.01.2010.

8. Na základe žalobcami podaného odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej na účely rozsudku len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd uznesením č. k. 9Sžso/52/2010-80 zo dňa 27.04.2011 napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V odôvodnení zrušujúceho uznesenia Najvyšší súd uložil krajskému súdu povinnosť zaoberať sa

aktívnou legitímáciou žalobcov na podanie žaloby proti obom rozhodnutiam žalovaného. Poukázal pritom na ustanovenie § 38 ods. 11 a § 40 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z., z ktorých vyplýva aktívna legitímácia na podanie žaloby proti rozhodnutiu vo veci odňatia príspevku za opatrovanie a kto je osobou oprávnenou na podanie žaloby proti rozhodnutiu o odňatí príspevku za opatrovanie osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. V závere zrušujúceho uznesenia Najvyšší súd uložil krajskému súdu zvážiť i postup podľa § 112 ods. 2 O.s.p.

Podľa § 38 ods. 11 zák. č. 447/2008 Z.z. v hore účinnom znení peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla možno poskytnúť fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a ktorá

a) je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla, alebo

b) nie je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla a jej prepravu zabezpečuje fyzická osoba, ktorá nemá oprávnenie na vykonávanie prepravy.

Podľa § 40 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. v hore účinnom znení platí, že ak fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá dovŕšila šesť rokov veku a je podľa komplexného posudku vypracovaného podľa § 15 ods. 1 odkázaná na opatrovanie, opatruje fyzická osoba uvedená v odsekoch 3 a 4, možno fyzickej osobe, ktorá opatruje, poskytnúť peňažný príspevok na opatrovanie.

9. Rešpektujúc tento právny názor Najvyššieho súdu (§ 250ja ods. 4 O.s.p.) krajský súd nasledujúcim uznesením zo dňa 25.04.2012 (č.1. 102) konanie o žalobe Z.Y. proti rozhodnutiu žalovaného č. AN/2009/01323/Ma zo dňa 09.11.2009 zastavil. Súčasne krajský súd vec žalobcu mal. M.Y., zast. zákonným zástupcom otcom F.Y. proti rozhodnutiu žalovaného č. AN/2009/01322/Ma zo dňa 09.11.2009 vylúčil na samostatné konanie.

Na základe žalobkyňou podaného odvolania Najvyšší súd opätovne uznesením č. k. 9Sžso/44/2012-112 zo dňa 28.11.2012 toto uznesenie v zastavujúcej časti zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie s vyslovením právneho názoru, že žalobkyňa, nie jej maloletý syn, ktorého mohla zastupovať ako jeho zákonná zástupkyňa, podala žalobu vo vlastnom mene.

10. V hore uvedenej žalobe (viď bod č. 7) žalobkyňa nesúhlasila s komplexným posudkom č. AN/2009/01367/OK zo dňa 12.10.2009, nakoľko posudkový lekár v Nových Zámkoch a v Nitre posudzoval zdravotný stav maloletého M. nie podľa závažnejšej diagnózy C910 ale podľa diagnózy D84. Navyše žalobkyňa poukazovala na to, že miera funkčnej poruchy nebola stanovená správne, keďže maloletý M. bol hospitalizovaný s diagnózou C910.

11. Žalobkyni ďalej nebolo jasné, prečo jej syn bol hodnotený podľa prílohy č. 3, časti II., bod 10 písm. b) zák. č. 447/2008 Z.z., keďže jeho zdravotný stav sa od poslednej kontroly nezlepšil, t.j. vyžaduje si celodennú, osobitnú a riadnu starostlivosť. Uvedené sa najmä prejavuje v tom, že často býva chorý, pričom začal navštevovať 1. ročník ZŠ. Nevládze prejsť dlhšiu trasu, preto z domu do školy (sú to 2 km) zabezpečuje žalobkyňa osobným dovozom.

Podľa lekárskej správy z neurológie má doporučenú individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Žalobkyňa preto žiadala napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušiť.

12. Žalovaný v podanom písomnom vyjadrení poukázal na vo veci vypracované komplexné posudky z 26.06.2009 a 12.10.2009, z ktorých vyplýva, že žalobkyňa nespĺňa zákonom stanovené podmienky pre poskytovanie peňažného príspevku na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím mal. M.Y.. Žalovaný preto žiadal žalobu zamietnuť.

B)

13. Krajský súd v Nitre ako súd vecne a miestne príslušný v súčasnom konaní preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu v rozsahu dôvodov žaloby a dospel na základe nižšie uvedených názorov k záveru, že podaná žaloba je dôvodná. Preto napadnuté rozhodnutie žalovaného podľa § 250j ods. 2 písm. c/ O.s.p. zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, pretože zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci.

14. S prihliadnutím na vyššie uvedené konštatovania a závery krajský súd zistil, že posudkový lekár stanovil menovanému II. stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby na základe dosiahnutých 90 bodov. Na ich základe nie je odkázaný na opatrovanie. Z komplexných posudkov z 26.06.2009 a 12.10.2009 vyplýva, že u mal. M.Y. došlo k zlepšeniu zdravotného stavu, pričom miera funkčnej poruchy už nie je 100%, ale len 50%.

15. Podľa názoru krajského súdu sa však správne orgány dostatočne nevysporiadali so skutočnosťou, že pred napadnutým prvostupňovým rozhodnutím správne orgány prostredníctvom predchádzajúceho rozhodnutia Soc.2008/4755/7599/Cv zo 06.05.2008 a posudku úradu č. Soc.2008/42273 z 28.04.2008 vyhodnotili a posúdili zdravotný stav maloletého odlišne od napadnutého rozhodnutia.

V tejto súvislosti sa podľa krajského súdu ani žalovaný ani jeho prvostupňový orgán nezaoberali otázkou, či boli splnené podmienky podľa § 65 ods. 4 zák. č. 447/2008 Z.z., a teda či došlo k takým zmenám, ktoré majú vplyv na trvanie odkázanosti s ohľadom na požiadavku remisie, resp. ukončenia liečby.

Podľa § 65 ods. 4 zák. č. 447/2008 Z.z. v hore účinnom znení miera funkčnej poruchy občana s ťažkým zdravotným postihnutím určená podľa zákona účinného do 31. decembra 2008 sa z dôvodu nadobudnutia účinnosti tohto zákona neprehodnocuje, ak nedôjde k takým zmenám v zdravotnom stave fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré majú vplyv na určenie miery funkčnej poruchy. Podľa § 65 ods. 5 zák. č. 447/2008 Z.z. v hore účinnom znení odkázanosť občana s ťažkým zdravotným postihnutím na osobnú asistenciu, odkázanosť na sprievodcu, odkázanosť na kúpu pomôcky, odkázanosť na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, odkázanosť na kompenzáciu zvýšených výdavkov a odkázanosť na celodenné, osobné a riadne opatrovanie, ktoré boli posúdené podľa zákona účinného do 31. decembra 2008 sa po 31. decembri 2008 neprehodnocuje podľa zákona účinného od 1. januára 2009, ak u občana s ťažkým zdravotným postihnutím nedôjde k takým zmenám v zdravotnom stave, osobnostných predpokladoch, rodinnom prostredí alebo životnom prostredí a v prostredí, ktoré ovplyvňuje jeho začlenenie do spoločnosti, ktoré majú vplyv na trvanie odkázanosti.

III.

Odvolanie žalovaného/stanoviská

A)

16. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 03.06.2013 (č.l. 128) proti rozsudku krajského súdu žalovaný poukázal na odvolacie dôvody v zmysle § 205 ods. 2 písm. b), d) a f) O.s.p., pričom odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu charakterizoval ako nezrozumiteľné a nejasné s tým, že odôvodnenie neposkytuje skutkovú a právnu oporu výroku.

17. Predovšetkým žalovaný s odkazom na obsah napadnutého rozsudku namietal, že krajský súd sa v odôvodnení obmedzil len na citáciu žaloby a písomného vyjadrenia žalovaného, opis rozhodnutí správnych orgánov I. a II. stupňa podľa podkladov v spisovej dokumentácii a vyslovil právny názor, ktorým vec nezdôvodnil.

18. Ďalej žalovaný zdôraznil, že na pojednávaní dňa 27.02.2013 žalovaný na vysvetlenie odlišného posúdenia zdravotného stavu maloletého M. pred posúdením podľa napadnutého rozhodnutia doplnil svoje vyjadrenie o odborné stanovisko posudkového lekára zo dňa 21.03.2012. V uvedenom stanovisku je podľa žalovaného zdôraznený ústup leukémie, ktorú možno považovať za vyliečenú (aj keď isté riziko recidívy ochorenia žalovaný pripúšťa). Preto je zdravotný stav maloletého výrazne zlepšený.

19. Tiež žalovaný zdôraznil, že samotné zdravotné postihnutie a odkázanosť maloletého M. posúdil na základe neskôr vypracovaného komplexného posudku pracoviska žalovaného v Nitre zo dňa 12.10.2009, ktorý predstavuje odborné posúdenie skutkového stavu písomnou formou.

Komplexný posudok ako výsledok lekárskej posudkovej činnosti tým, že reaguje na zákonom uložené úlohy (otázky), zásadným spôsobom rieši formou podkladu rozhodnutia aj predbežnú otázku vo vzťahu k skutočnostiam súvisiacim alebo vyvolaným zdravotným stavom žiadateľa mal. M. o peňažný príspevok na kompenzáciu. Lekárska posudková činnosť pre potreby zák. č. 447/2008 Z.z. patrí výlučne do právomoci posudkového lekára (v uvedenej súvislosti žalovaný odkázal na ustanovenie § 63

ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z.).

20. Žalovaný ďalej konštatoval, že nepovažuje za dôvodnú argumentáciu uvedenú v žalobe o nároku mal. M. na 100% miery funkčnej poruchy podľa prílohy č. 3 k zák. č. 447/2008 Z.z. časť II. bod 8 pís. b), t.j. akútna leukémia a difúzny non Hodgkinov lymfóm u detí až do skončenia liečby 100%.

Podľa zdravotnej dokumentácie bolo v konaní nepochybne preukázané objektívnymi lekárskymi nálezmi, že liečba maloletého M. bola ukončená v roku 2006 a udržiavacia liečba bola ukončená dňa 22.07.2007. Podľa písm. c) pri prípadnej remisii, na ktorú žalobkyňa poukazuje trvajúcej päť rokov, je miera funkčnej poruchy 30 - 40%. Lekárske nálezy potvrdili, že u maloletého M. došlo k takým zmenám v jeho zdravotnom stave, ktoré mali vplyv na posúdenie odkázanosti na pomoc inej osoby v takom zmysle, že mu bol odňatý peňažný príspevok za opatrovanie podľa § 45 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z.

21. Vo vzťahu k argumentácii krajského súdu, či boli splnené podmienky podľa § 65 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z., žalovaný uvádza, že odkaz na citované ustanovenie nesúvisí s preskúmanou vecou. V súvislosti s uvedeným žalovaný zdôraznil, že krajský súd ani žalobkyňa nezobrali do úvahy, že účinnosťou zák. č. 447/2008 Z.z. sa zaviedli nové kritéria hodnotenia odkázanosti na pomoc inej osoby (viď príloha č. 3 k zák. č. 448/2008 Z.z.), pričom za odkázanú na opatrovanie sa považuje fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá dosahuje V. alebo VI. stupeň odkázanosti na pomoc inej osoby. V danej súvislosti je nutné zohľadniť podľa žalovaného, že maloletému M. bol stanovený III. stupeň odkázanosti.

22. Čo sa týka argumentov žalobkyne, tieto vyhodnotil ako subjektívne posudzovanie zdravotného stavu maloletého M..

Jeho aktuálna odkázanosť na pomoc druhej osoby bola posúdená i v odvolacom konaní v domácom prostredí za prítomnosti žalobkyne, čo je preukázané záznamom o získavaní základných informácií o fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím zo dňa 16.09.2009, podpísaným žalobkyňou.

23. Záverom žalovaný navrhol zmeniť napadnutý rozsudok krajského súdu, tak, že žalobu zamietne a neprizná žalobkyni náhradu trov konaní.

B)

24. Zo stručného vyjadrenia žalobkyne (č.l. 134 a 135) doručených na krajský súd 18.07.2013 a 19.07.2013 vyplýva, že stotožňuje s rozsudkom a stanoviskom krajského súdu a žiada Najvyšší súd, aby nevyhovel odvolaniu žalovaného a žalobu nezamietol.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, hoci pripustil iný zrušovací dôvod.

26. Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (žalobkyne), t.j. zodpovednosti za obranu svojich práv (vigilantibus leges sunt scriptae), vybrať si podľa Občianskeho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu orgánu verejnej správy. Preto správny súd nie je oprávnený do tejto procesnej slobody, t.j. dispozitívne rozhodnutie

účastníka konania z úradnej povinnosti meniť alebo ho presviedčať o nevhodnosti takto zvoleného prostriedku nápravy.

27. Rovnako Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom odvolacieho súdneho konania je prieskum vecnej správnosti výroku rozsudku krajského súdu (§ 219 ods. 1 v spojení s § 205 O.s.p.) o vyhovení žalobe a o zrušení napadnutého rozhodnutia žalovaného, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu i súdne konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania tiež preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zrušujúcimi námietkami žalobcu (§ 250j ods. 2 O.s.p.), ako aj so stanoviskami zvyšných účastníkov, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Ďalej zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžo/84/2007, sp. zn. 6 Sžo/98/2008, sp. zn. 1 Sžo/33/2008, sp. zn. 2 Sžo/5/2009 či sp. zn. 8 Sžo/547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Preto odvolaciemu súdu neprislúcha ani takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť aj na iné rozhodnutia, hoci s prv menovaným sú tesne zviazané nielen dôsledkami ale aj účastníkmi.

28. V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa Najvyšší súd celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania rozhodnutia žalovaného je právna otázka, či napadnuté rozhodnutie žalovaného akceptuje riadnu aplikáciu prechodných ustanovení zakotvených pre prejednávajúcu vec v § 65 zák. č. 447/2008 Z.z. a tým poskytuje dostatok argumentov na naplnenie jeho práva na obranu.

Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

29. Ďalej Najvyššiemu súdu neuniklo, že žalovaný svoje odvolanie oprel o viacero námietok. Najvyšší súd v súvislosti s uvedeným konštatuje, že pokiaľ dôjde k záveru, že už prvé procesné, resp. iné pochybenia žalovaného krajský súd nedostatočne pri kontrole zákonnosti vyhodnotil a ich intenzita naplní zrušovacie dôvody uvedené zákonodarcom v ustanovení § 250j ods. 2 O.s.p., potom preverovanie oprávnenosti ďalších námietok je v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [najmä rozsudok Ruiz Torija v. Španielsko, resp. neskôr Garcia Ruiz v. Španielsko (vo veci č. 30544/96 z 20.01.1999)] nehospodárne.

30. Z citovanej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva jasný právny názor, že správny súd nemusí dať detailné odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového), ale aj odvolacieho (ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia), by malo postačovať na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

31. Žalovaný svoje odvolanie založil na argumentácii o nezrozumiteľnosti a nejasnosti napadnutého rozsudku krajského súdu (viď bod č. 16) s tým, že odôvodnenie neposkytuje skutkovú a právnu oporu jeho výroku.

Čo sa týka hlavného zrušovacieho dôvodu vysloveného krajským súdom, t.j. že zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci (§ 250j ods. 2 písm. c/ O.s.p.) vo vzťahu k nezohľadneniu účinkov ustanovenia § 65 ods. 4 zák. č. 447/2008 Z.z. pri zisťovaní skutkového stavu, toto žalovaný s

poukazom, že toto prevzal z uznesenia Najvyššieho súdu sp. zn. 9Sžo/52/2010, stručne vyhodnotil ako (Najvyšší súd cituje relevantný text odvolania):

„Je treba poukázať na to, že súd vo vyhotovenom rozhodnutí konštatuje, že správne orgány sa nezaoberali otázkou, či boli splnené podmienky podľa § 65 ods. 3 zák. č. 47/2008 Z.z., teda či došlo k takým zmenám, ktoré majú vplyv na trvanie odkázanosti s ohľadom na požiadavku remisie, resp. ukončenia liečby. K tomu žalovaný uvádza, že odkaz na citované ustanovenie nesúvisí s preskúmanou vecou.“

32. Najvyšší súd zaťažený povinnosťou prihliadať pri rozhodovaní k svojej doterajšej judikatúre (ústavný princíp právneho štátu) musel preto najskôr vyhodnotiť hore uvedené uznesenie. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu sp. zn. 9Sžo/52/2010 z 27.04.2011:

„Krajský súd nevyhodnotil, či sa správne orgány dostatočne vysporiadali so skutočnosťou, že pred napadnutými prvostupňovými rozhodnutiami správne orgány (v prípade peňažného príspevku na opatrovanie) rozhodovali skorším rozhodnutím č. Soc.2008/4755/7599/Cv zo 6.5.2008 a posudkom úradu č. Soc.2008/42273 zo dňa 28.4.2008, v ktorom vyhodnotili a posúdili zdravotný stav maloletého odlišne od napadnutého prvostupňového rozhodnutia. V tejto súvislosti sa nezaoberal otázkou, či boli splnené podmienky podľa § 65 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z., teda či došlo k takým zmenám, ktoré majú vplyv na trvanie odkázanosti s ohľadom na požiadavku remisie, resp. ukončenia liečby.“

33. Najvyšší súd má jednoznačne preukázané z napadnutého rozhodnutia, že žalovaný tejto skutočnosti, ktorá má významný vplyv na riadnu aplikáciu práva v prejednávanej veci, nevenoval žiadnu pozornosť. V odôvodnení sa nachádza iba citácia ustanovenia § 66 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. Potom je celkom logické, že žalovaný, resp. jeho posudkoví lekári sa iba sústredili na niektoré zmeny, ktoré ich svojim bodovým ohodnotením podľa zák. č. 447/2008 Z.z. doviedli k nesprávnym záverom. Naopak, žalovaný mal po právnej stránke označiť a následne vyhodnotiť tie zmeny v zdravotnom stave, osobnostných predpokladoch, rodinnom prostredí alebo životnom prostredí maloletého M. a v prostredí, ktoré ovplyvňuje jeho začlenenie do spoločnosti, s tým záverom, aký majú vplyv na trvanie odkázanosti maloletého M..

Na základe tohto zistenia Najvyšší súd potvrdzuje výrok rozsudku krajského súdu o nutnosti zrušiť napadnuté rozhodnutie žalovaného, avšak ako zrušovací dôvod malo byť deklarované ustanovenie § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. t.j. nesprávne právne posúdenie veci, nakoľko žalovaným aplikované ustanovenie § 45 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z. je v rozpore s prechodným ustanovením § 65 cit. zákona, ktorého aplikácia v napadnutom rozhodnutí absentuje.

Podľa § 45 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z. v hore účinnom znení opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu sa odníme, jeho výplata sa zastaví alebo jeho výška sa zvýši alebo zníži, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na trvanie nároku na opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu alebo na jeho výplatu. Ak sa zmenia rozhodujúce skutočnosti v priebehu kalendárneho mesiaca a za časť mesiaca patrí opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu vo vyššej výške, vypláti sa opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu vo vyššej výške za celý kalendárny mesiac.

Podľa § 65 ods. 5 zák. č. 447/2008 Z.z. v hore účinnom znení odkázanosť občana s ťažkým zdravotným postihnutím na osobnú asistenciu, odkázanosť na sprievodcu, odkázanosť na kúpu pomôcky, odkázanosť na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, odkázanosť na kompenzáciu zvýšených výdavkov a odkázanosť na celodenné, osobné a riadne opatrovanie, ktoré boli posúdené podľa zákona účinného do 31. decembra 2008, sa po 31. decembri 2008 neprehodnocuje podľa zákona účinného od 1. januára 2009, ak u občana s ťažkým zdravotným postihnutím nedôjde k takým zmenám v zdravotnom stave, osobnostných predpokladoch, rodinnom prostredí alebo životnom prostredí a v prostredí, ktoré ovplyvňuje jeho začlenenie do spoločnosti, ktoré majú vplyv na trvanie odkázanosti.

34. V súvislosti s uvedeným Najvyšší súd musí prostredníctvom svojej ustálenej praxe (najmä rozsudok sp. zn. 1 Sžo/1/2012 z 28.02.2012) zdôrazniť zámer zákonodarcu (teleologický výklad právnej normy), ktorý má byť pri aplikácii jednotlivých ustanovení zák. č. 447/2008 Z.z. braný konajúcim správnym orgánom na zreteľ:

„Správny orgán konajúci a rozhodujúci vo veciach kompenzácie podľa zák. č. 447/2008 Z.z. musí mať

na zreteli, že konanie vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu je osobitne upravené v Piatej časti zák. č. 447/2008 Z.z. a súčasne, že subsidiárnym právnym predpisom všeobecne upravujúcim oblasť konania vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu je v zmysle § 53 zák. č. 447/2008 Z.z. iba zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

Základným cieľom konania o kompenzácii je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti vrátane nepriameho zabezpečenia nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti, minimalizácia sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, ktoré nie je postihnutá osoba schopná prekonať vlastným úsilím a prostriedkami, ako aj zmiernenie jej nepriaznivej sociálnej situácie.“

35. Sledujúc takto vymedzený cieľ mal žalovaný pristúpiť k výkladu prechodných ustanovení obsiahnutých v § 65 zák. č. 447/2008 Z.z. spôsobom, ktorý eliminuje možné pochybnosti o jeho formalizme.

Tento formalizmus Najvyšší súd objavuje v paušálnom posúdení rodičovskej starostlivosti o maloletého M., kedy na jednej strane pripúšťa odkázanosť na pomoc fyzickej osoby pri určitých sebaobslužných činnostiach a pri úkonoch starostlivosti o domácnosť, ale na druhej strane túto prenecháva implicitne na rodinných príslušníkoch - viď text „matka mu venuje zvýšenú starostlivosť“ (str. 1 ods. 1 a 3 ods. 3 odôvodnenia).

36. Súčasne Najvyšší súd musí odmietnuť dodatočné argumenty žalovaného (tzv. objasňujúce doodôvodnenie správneho orgánu), ktorými sa na pojednávaní na krajskom súde snažil doplniť s odstupom času svoje napadnuté rozhodnutie, čo bolo napríklad prostredníctvom rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžr/12/2010 z 12.07.2011 bolo konštatované:

„Formulácia vyslovená žalovaným správnym orgánom v jeho vyjadrení k žalobe nemôže nahradiť argumentáciu vyslovenú správnym orgánom v odôvodnení jeho rozhodnutia, lebo správny orgán je celým obsahom svojho rozhodnutia viazaný (materiálna stránka rozhodnutia), a preto žalobca túto argumentáciu môže označiť za dôkaz rozhodovacej vady.“

V.

37. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych záverov, po vyhodnotení námietok žalobcu, ako aj s prihliadnutím na právne názory obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovaných rozhodnutiach sp. zn. 9 Sžso/52/2010, resp. 1 Sžso/1/2012, pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od nich odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Bude preto úlohou žalovaného aplikovať riadne uvedené ustanovenia v procese zisťovania celého rozsahu zmien a až na základe ich vyhodnotenia znovu pristúpiť k rozhodnutiu veci.

38. Vo vzťahu k spornému účastníctvu Najvyšší súd označil za žalobkyňu pani Z.Y., lebo táto je v napadnutom rozhodnutí správneho orgánu (č.l. 15) označená ako účastníčka správneho konania. Napriek tomu z hmotnoprávnych dôvodov jej ponechal zákonné zastúpenie maloletého syna, lebo táto väzba v prejednávanej veci je neprehliadnuteľná.

39. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého úspešnej žalobkyni právo na náhradu trov odvolacieho konania vzniklo. Nakoľko však žalobkyňa si svoje právo v zákonnej 3 - dňovej lehote neuplatnila a zo súdneho spisu vynaloženie iných výdavkov zatiaľ nevyplýva, náhrada jej nebola priznaná.

40. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 3 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno-poistných vzťahov vychádza z verejnoprávnych vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla

potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).